

Handläggare:

Karin Söderling

Telefon: 08 508 30121

TillKyrkogårdsnämnden
2013-12-17**Kyrkogårdsnämnden****Verksamhetsplan 2014****Förslag till beslut**

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner föreliggande verksamhetsplan för 2014 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Kyrkogårdsnämnden beslutar om omslutningsändring om 5,1 mnkr
3. Kyrkogårdsnämnden beslutar om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser i enlighet med detta utlåtande
4. Kyrkogårdsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om investeringsmedel för tillgänglighetsanpassningar av besökstoletter vid Norra begravningsplatsen, Skogskyrkogården och Råcksta begravningsplats med 2,5 mnkr
5. Kyrkogårdsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om 0,2 mnkr ur Central medelreserv 2 för utredning av världsarvet Skogskyrkogårdens gränsdragning och buffertzonen
6. Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Mats Larsson

förvaltningschef

Sammanfattning

Kyrkogårdsnämnden svarar för begravningsverksamheten i Stockholms stad samt vården och bevarandet av begravningsplatsernas kulturvården. Dessa två uppdrag ska utföras inom ramen för begravningsavgiften. Stadens begravningsverksamhet skall vara "En begravningsverksamhet på väg mot världsklass". Det innebär högt ställda krav på etik, men också på tillgänglighet, tillförlitlighet och punktlighet. De anhörigas önskemål uppfylls så långt detta är möjligt enligt gällande lagar. En

Kyrkogårdsnämnden

121 25 Stockholm -Globen

karin.soderling@stockholm.se

stockholm.se

effektiv förvaltning ger förutsättningar för att kunna erbjuda stockholmarna en begravningsverksamhet med god kvalitet till landets lägsta begravningsavgift.

Ansvaret för vården och utvecklingen av världsarvet Skogskyrkogården är en viktig del av nämndens ansvar.

Serviceverksamheten, som innebär att hjälpa gravrättsinnehavare med skötsel av gravplatser, ska utföras med fortsatt hög kundnöjdhet. Serviceverksamheten ska vara självfinansierad.

Mål för verksamheten

Kyrkogårdsförvaltningens verksamhetsplan 2014 utgår från den av kommunfullmäktige antagna budgeten och de mål, indikatorer och aktiviteter som fastslagits där. Därutöver föreslår förvaltningen att nämnden antar egna nämndmål samt ett antal indikatorer och aktiviteter.

Förvaltningsorganisationen är indelad i tre avdelningar underställda förvaltningschefen. Inom varje avdelning finns en eller flera enheter. Samtliga avdelningar och enheter inom kyrkogårdsförvaltningen använder det integrerade ledningssystemet (ILS) för att planera, genomföra och följa upp sina verksamheter. På så vis förenklas arbetet med att implementera och följa upp kommunfullmäktiges respektive kyrkogårdsnämndens mål ute på arbetsplatserna.

Under första kvartalet 2014 tas det nya krematoriet på Skogskyrkogården och det nya kylhuset på Norra begravningsplatsen i bruk. Även utbyggnaden av Bromma kyrkogård färdigställs.

Öppettiderna vid kapellen anpassas utifrån de anhörigas önskemål för att om möjligt minska tiden mellan dödsfall och begravning.

Planeringen för en ny begravningsplats vid Järvafältet fortsätter. Projektet är försenat varför behovet av kistgravar i nordvästra Stockholm måste kompenseras med andra utbyggnader. En utbyggnad av kistgravkvarter vid Råcksta begravningsplats aktualiseras. Vidare fullföljs arbetet med en ny askgravlund vid Sandsborgskyrkogården med möjlighet till spridning av aska med hjälp av vatten.

Nämnden kommer fortsatt ta emot aspiranter från Jobbtorg, praktikanter från Försäkringskassan samt anordna ett stort antal feriearbeten för skolungdomar i Stockholm.

Miljöarbetet kommer att fokusera på förbättrade källsorteringslösningar. Gravrättsinnehavarna ges möjlighet att välja ur ett utökat utbud av perenna växter i sina skötselavtal vilket kan leda till minskad miljöpåverkan.

Hög skötselnivå, underhållsinsatser och ökad tillgänglighet är några av de insatser som ska bidra till att vårda kulturarvet och skapa en mer attraktiv och trygg miljö. Muren vid Sandsborgskyrkogården mot Sockenvägen ska rustas upp. Därutöver sker förnyring av trädbestånd samt olika tillgänglighetsåtgärder för personer med funktionsnedsättning .

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar till besöksnäringen i Stockholm. Under år 2014 fortsätter samarbetet med Stockholms stadsmuseum som, på uppdrag av kyrkogårdsnämnden, sköter visningsverksamheten. En ny förvaltningsplan för världsarvet har tagits fram och ska implementeras under året.

Skogskrematoriet inklusive de tre kapellen står inför en genomgripande renovering. Under 2014 påbörjas en förstudie kring hur detta arbete ska genomföras.

I enlighet med UNESCO:s riktlinjer ska varje världsarv ha väl definierade gränser och buffertzoner. Skogskyrkogårdens gränsdragning och buffertzona ska utredas under 2014. Medel har reserverats i investeringsbudgeten 2015-2017 för en ny bevattningsanläggning på Skogskyrkogården.

Ekonomiska förutsättningar

Begravningsavgiften är fortsatt 6,5 öre. Nämndens nettobudget för 2014 utökas med 7,6 mnkr. Ökade kostnader för avskrivningar och räntor på investeringar belastar budgeten med 8,1 mnkr. Driftbudgeten minskar därmed med 0,5 Mkr jämfört med 2013. I budgeten har avsatts medel för upprustning av muren vid Sandsborgskyrkogården med 2,0 mnkr, renovering av gamla gravmonument med 1,0 mnkr samt upprustningsplan för Skogskrematoriet inklusive kapell

med 2,0 mnkr. Ökade lönekostnader och prisökningar ska rymmas inom budgetramen.

En ny transportöverenskommelse med begravningsentreprenörerna ska förhandlas fram att gälla under 2014.

Av driftbudgeten föreslår förvaltningen att 8 mnkr används för underhållsåtgärder.

Inom en investeringsram på 20 mnkr sker fortsatt planering för en ny begravningsplats på Järvafältet. Vidare ska en askgravlund på Sandsborgskyrkogården med spridning av aska med hjälp av vatten färdigställas. Dessutom avsätts investeringsmedel för maskininvesteringar samt slutförande av utbyggnaden av Bromma kyrkogård. För att öka tillgängligheten pågår renovering av toaletter för allmänheten. Medel saknas för slutförande av dessa projekt. Därför söks ur Central medelsreserv 2,5 mnkr för handikappanpassningar av besökstoletter. Därutöver ansöks om 0,2 mnkr för utredningsarbetet av världsarvet Skogskyrkogårdens gränsdragning och buffertzonen.

Plan för konkurrensutsättning

Under 2014 sker upphandlingar av verkstadstjänster och hantverkstjänster. I övrigt hänvisas till bilagd aktivitetsplan.

Bakgrund

Kyrkogårdsnämndens verksamhetsplan för 2014 har utarbetats utifrån stadens regler för ekonomisk förvaltning och följer stadens anvisningar. Verksamhetsplanen tas fram med utgångspunkt från kommunfullmäktiges (KF:s) budget, KF:s inriktningsmål, KF:s mål för verksamhetsområdet samt nämndens egna mål.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och behandlats i förvaltningsgrupp 2013-12-10.

Inledning

Nämnden redogör i verksamhetsplan för 2014 hur verksamheten planeras under året med utgångspunkt från KF:s budget och målbeskrivningar. Vision 2030, "Ett Stockholm på väg mot världsklass", är den gemensamma långsiktiga visionen för hur staden ska utvecklas.

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden ska ha ett gott samarbete med entreprenörer inom begravningsbranschen. Detta sker genom bland annat transportöverenskommelser, uppdaterade webb- och informationslösningar samt samrådsmöten i BESK-gruppen med företrädare för begravningsbyråerna. Andra samrådsorgan är den s.k. Transportgruppen och ett samrådsorgan tillsammans med landstinget som berör omhändertagande av avlidna. Det nya kylhuset på Norra begravningsplatsen är ett resultat av denna dialog. En ny transportöverenskommelse med begravningsentreprenörerna ska förhandlas fram att gälla under 2014.

Upphandling sker i konkurrens i enlighet med aktivitetsplanen. Under 2014 görs upphandling av verkstadstjänster och hantverkstjänster.

Nämnden bidrar till ökad sysselsättning genom att ta emot personer från Jobbtorg och genom att erbjuda andra former av sysselsättning, exempelvis praktikplatser. Det ska undersökas hur feriearbetande skolungdomar ska kunna tas emot även under höstlovet.

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska. Under 2014 fortsätter arbetet att hitta nya källsorteringslösningar och ett strukturerat miljöarbete enligt ISO 14001 pågår i alla verksamheter. Alla isbegonior och penséer som erbjuds i skötselavtalen är odlade enligt KRAV:s principer och fler perenner finns som alternativ vid val av planteringar när gravrättsinnehavare erbjuds skötselavtal.

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras. Under 2014 görs en restaurering av muren vid Sandsborgskyrkogården. Ett långsiktigt åtagande är en upprustning av Skogskrematoriet inklusive de tre kapellen. Under 2014 påbörjas en förstudie över hur detta projekt ska genomföras.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Stockholms stadsmuseum svarar för besöksverksamheten och driften vid Visitors Center på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Särskilda aktiviteter kommer att genomföras vid FN-dagen den 24 oktober. Förvaltningsplanen för Världsarvet Skogskyrkogården har uppdaterats och kommer att implementeras. Under 2014 görs en översyn av gränsdragningen och buffertzonen för världsarvet. Särskilda medel söks för genomförande av detta.

Vid allhelgonahelgen görs begravningsplatsernas kulturarv tillgängligt med öppna kapell och musikarrangemang samt hjälp till anhöriga att hitta graven.

Begravningsverksamheten ska präglas av hög säkerhet. Nämnden ska värna om stadens begravningsplatser som trygga, tillgängliga, vackra och rofyllda. Säkerhetsbesiktningar görs av gravstenar. Tillgänglighetsåtgärder görs i samarbete med nämndens råd för funktionshindersfrågor och under 2014 avsätts medel för särskilda åtgärder såsom arbetet med

att utöka antalet sittplatser, målning av trappnosar och översyn av trafikhinder. Inom investeringsbudgeten fortsätter upprustningen av toaletter. Ytterligare medel söks för att kunna genomföra projekten.

Begravningsplatserna ska ha en hög skötselnivå. Arbetet med en ny begravningsanläggning på Norra begravningsplatsen fortsätter. Investeringsmedel har avsatts för perioden 2015-2017 för en ny begravningsanläggning på Skogskyrkogården.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Under 2014 sker konkurrensutsättning av verkstadstjänster och hantverkstjänster.

Samarbetet med begravningsbranschen fortsätter i BESK-gruppen och i en särskild samverkansgrupp med branschen kring transportfrågor. Uppsökande informations- och utbildningsinsatser görs till alla byråer för att förbättra beställningsrutinerna och för utbyte av annan värdefull information. En ny transportöverenskommelse skall förhandlas fram att gälla under 2014.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	25 %	37 %	År

Nämndmål:

Nämnden ska ha ett gott samarbete med företagare

Beskrivning

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster mm. Höga krav ställs på att detta samarbete fungerar på ett bra sätt för att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och så att inga misstag sker. Olika samrådsorgan finns, BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med Stockholms läns landsting och begravningsbyråbranschen.

Förvaltningen arbetar med att ta fram förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster. Under 2014 kommer förvaltningen aktivt besöka begravningsbyråerna för att introducera och utbilda kring bokningssystemet Grabo.

Förväntat resultat

Att levererade tjänster ska ha hög kvalitet, att inga avvikelser sker. Att ge förutsättningar för att tiden mellan dödsfall och begravning minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Andel begravningsentreprenörer som bokar via Grabo	25 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbilda begravningsentreprenörer i Grabo	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Nämnden kommer fortsatt att bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg samt till andra personer som står utanför arbetsmarknaden. Nämnden utreder även möjligheterna att ta emot skolungdomar med funktionsnedsättningar under sommaren. Feriearbetande skolungdomar ska även kunna tas emot under höstlovet .

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	6 st	1600 st	Tertial

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

Beskrivning

Nämnden kommer fortsatt att ta ansvar för aspiranter från Jobbtorg samt andra grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis praktikanter via Försäkringskassan eller genom Fas 3.

Förväntat resultat

Att fler personer kan få arbetslivserfarenhet och därmed bli mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Erbjuda praktikplatser till Försäkringskassan	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

En ny miljöhandlingsplan togs fram under 2012 och håller på att implementeras. Under 2014 fokuserar arbetet kring att hitta hållbara system för avfallssortering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	År
Andel elbilar	10 %	9 %	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	År
Elanvändning per kvadratmeter	75 kwh/kvm	33 kWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar	2014-01-01	2014-06-30

Nämndmål:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

Beskrivning

Nämnden bygger vidare på det strukturerade miljöarbete enligt ISO 14001 som införts på Räcksta krematorium och begravningsplats. Miljöledningsgruppen arbetar i nya arbetsformer. Under 2014 kommer arbetet fortsätta kring att hitta bättre källsorteringslösningar. Angeläget är också att vid utbyte av fordon och maskiner välja miljöanpassade sådana. Fler perennalternativ samt isbegonior och penséer odlade enligt KRAV:s principer finns numera som alternativ vid val av plantering när gravrättsinnehavare erbjuder skötselavtal. Ca 90000 isbegonior och 45 000 penséer har beställts för utplantering under 2014. Skötselplanerna på begravningsplatserna tar hänsyn till den biologiska inventeringen som genomfördes 2012.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp, minskad energianvändning och ökad biologisk mångfald på våra begravningsplatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

Nämnden hemställer om 0,2 mnkr ur Central medelsreserv 2 där 25,0 mnkr avsatts för att säkertställa att den högre ambitionen för bostadsbyggandet kan nås och bibehållas över tid. I enlighet med UNESCO:s riktlinjer ska varje världsarv ha väl definierade gränser och buffertzoner. Detta saknas idag för världsarvet Skogskyrkogården vad avser buffertzoner. Nämnden ansöker därför om medel för att genomföra en sådan utredning under 2014. En sådan utredning kommer att genomföras i nära samarbete med stadsledningskontoret och med hjälp av bl a stadsbyggnadskontoret. Utredningen ska visa en eventuell buffertzons inverkan och konsekvenser för bostadsbyggandet.

Nämndmål:

Världsarvet Skogskyrkogårdens gräns och buffertzon ska tydliggöras

Beskrivning

Varje världsarv ska enligt Unesco:s anvisningar redovisa gränsdragningar och sin buffertzon. Buffertzonen har som uppgift att värna världsarvets "Significant Outstanding Universal Values" (SOUV). Buffertzon och även gränsdragnings konsekvenser för och påverkan på byggandet och stadens bostadsmål ska utredas under 2014

Förväntat resultat

Att nämnden uppfyller de krav som ställs på varje förvaltare av Unesco:s världsarv utan att detta inverkar menligt på byggandet i staden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Nämnden har ett ansvar för de stora kulturhistoriska värdena vid stadens kyrkogårdar och begravningsplatser. Under 2014 ska den kulturhistoriska inventeringen av gravvårdar och gravmonument vara klar för överlämnande till Länsstyrelsen för ställningstagande.

Sandsborgskyrkogårdens mur mot Sockenvägen ska renoveras. En ny förvaltningsplan för Världsarvet Skogskyrkogården har tagits fram och ska implementeras. En konsekvens av planen är att arbetet med att definiera världsarvets gräns och buffertzon utreds under året. Dessutom påbörjas arbetet med en förstudie som utreder förutsättningarna för renovering av Skogskrematoriet inklusive de tre kapellen.

Nämndmål:

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras

Beskrivning

Efter drygt 70 år är det angeläget att planera för en renovering av Skogskrematoriet inklusive kapell. Krematorieverksamheten flyttar under första kvartalet till det nya krematoriet på

Skogskyrkogården. Kylrum, kisthissar etc skall dock användas som tidigare. En förstudie genomförs som ska ge svar på behov, antikvarisk metodik, tidplanering, logistik och kostnader. Förstudien beräknas pågå under två år.

Den kulturhistoriska inventeringen av stadens begravningsplatser beräknas vara klar under 2014. En värdering av materialet med förslag till bevarandeplan kommer att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande.

Innerstadsförsamlingarnas kulturarv och församlingarnas ansvar för detta ska särskilt lyftas fram i den dialog som förs kring de bidrag som nämnden ger till 13 innerstadsförsamlingar som själva sköter sina kyrkogårdar på uppdrag av kyrkogårdsnämnden.

I budgeten har avsatts medel för renovering av gamla gravmonument med 1,0 mnkr Sandsborgskyrkogårdens mur kommer att renoveras under året..

Sandsborgskyrkogården står även på tur för kulturhistorisk inventering av inventarier som genomförs av Stockholms stadsmuseum. Inventeringarna ska också ge svar på om och när särskilda underhållsinsatser behöver göras.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att de fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Artregistret är ett verktyg som hjälper till med katalogisering och prioritering av trädvårdsinsatser under året. Under 2014 kommer fortsatt bekämpning av den holländska almsjukan att prioriteras. Vaccinering prövas som metod för att förhindra spridning bland annat på almar på Norra begravningsplatsen. Ett samarbete pågår med stadens trädansvariga och Solna stad för att göra gemensamma insatser mot almsjukan och andra trädskjukdomar.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna och där också platsernas värdefulla kulturmiljöer kan lyftas fram och synliggöras. Vid allhelgonahelgen beräknas ca 125 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen, guidningar och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Ett vårdat och mer attraktivt kulturarv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Upprustning av kulturmiljön på innerstadskyrkogårdarna	2012-01-01	2014-12-31
Förstudie renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2014-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Världsarvet Skogskyrkogårdens värden ska förvaltas och förmedlas

Beskrivning

En förvaltningsplan har tagits fram för Världsarvet Skogskyrkogården och överlämnats till

UNESCO. Krav ställs på att Världsarvens gränser och buffertzoner tydliggörs varför detta kommer att utredas 2014. Stadsbyggnadskontoret kommer att involveras i detta arbete. Världsarvet bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är en viktig del i UNESCO:s strävanden att medvetandegöra världsarven - både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. En ny treårig överenskommelse för perioden 2014-2016 har tecknats mellan parterna.

Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar, säsongsöppet Visitors Center och webbplatsen. Webben www.skogskyrkogarden.se stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket, den hjälper till vidare kunskap och erbjuder kartguider på åtta språk.

FN-dagen kommer att uppmärksammas med evenemang som syftar till att uppmärksamma världsarvet i en internationell kontext.

Förväntat resultat

Tydliggörande av gränsdragningar och buffertzoner. Ökad medvetenhet om världsarvet och dess värden. Ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv	66 %		År
Ökning av antalet besökare på världsarvets Skogskyrkogårdens hemsida	5 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
FN-dagen 24 oktober	2014-10-24	2014-10-25
Utredningar av Skogskyrkogårdens gränser och buffertzon	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Stadens begravningsplatser ska upplevas som rofyllda, vackra, trygga och tillgängliga. Dialogen fortsätter med innerstadsförsamlingarna som nämnden ger bidrag till kring skötsel och trygghetsfrågor. Nämnden har också ett aktivt samarbete med rådet för funktionshinderfrågor kring olika åtgärder. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa besökstoiletter fortsätter och informations- och kartmaterial ska uppdateras kring handikapptoiletter mm.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Nämndmål:

Begravningsverksamheten ska präglas av hög säkerhet.

Beskrivning

Ett nytt larm- och passersystem har installerats till förvaltningens lokaler. Detta ska öka säkerheten vid hantering av kistor med stoft, urnor och askor. Det ska också vara enklare för behörig personal att öppna och larma av vid visning och besök. Digitaliserade rutiner har införts vid förvaring av kistor med stoft samt förvaring av urnor.

En risk- och sårbarhetsanalys har genomförts och ett led i denna är att fortbilda förvaltningens riskgrupp i säkerhetsarbetet. Förvaltningen deltar i en pilotstudie utifrån stadens säkerhetsprogram. Alla arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt- och lungräddning.

Kopparstölderna på begravningsplatserna är ett återkommande problem. Kontakter kommer att tas med Enskede-Årsta-Vantörs och Skarpnäcks brottsförebyggande råd för eventuellt medverkande. Detta för att diskutera åtgärder som eventuellt kan vidtas för att hindra fortsatta stölderna.

Förväntat resultat

Inga incidenter eller avvikelser samt nöjda kunder och samarbetspartners.

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser ska upplevas som trygga, tillgängliga, vackra och rofyllda.

Beskrivning

Stadens begravningsplatser ska ha en god skötselnivå och besökarna ska även uppleva begravningsplatserna som välskötta. All form av skadegörelse och klotter åtgärdas omedelbart. Åtgärder som ökar tryggheten, exempelvis bättre belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar skall genomföras. Skötseln och tryggheten vid stadens innerstadskyrkogårdar lyfts fram i den dialog som förs vid bidragsgivningen till innerstadsförsamlingarna.

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagna åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Under året kommer åtgärder för att öka tillgängligheten på stadens begravningsplatser fortsatt fokusera kring upprustning av toaletter, förtätning av sittplatser, översyn av väghinder samt målning av trappnosar. Nämnden ansöker från kommunstyrelsen om 2,5 mnkr för att kunna avsluta redan påbörjade upprustningar av besökstoletter. Det är ytterligare anpassningar på Skogskyrkogården, vid kvarter 11 och vid Skogskapellet samt också vid Norra begravningsplatsen och Råcksta begravningsplats. Tillgänglighet handlar också om förbättrad information via hemsida, kundtjänst och andra kanaler. "Hitta-graven" webbplatsen är en mycket välbesökt sökfunktion och den utgör en service som ska öka tillgängligheten för besökarna. Sökfunktionerna på "Hitta-Graven" utökas fortlöpande. Under året planeras att ta fram uppdaterad information och kartmaterial för handikapptaletter. Informationstavlor ska också förses med pictogram med handikapplatser, toaletter mm.

Förväntat resultat

Ökad tillgänglighet, nöjda kunder och besökare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Antal besökare på söktjänsten "Hitta graven"	170 000		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla Hitta Graven tjänster	2012-01-01	2014-12-31
Skyltprogram-digitalskyltar-övrig skyltning	2009-01-01	2014-12-31
Lägre höjd på häckar	2012-01-01	2014-12-31
Målning av trappnosar	2013-01-01	2014-12-31
Möbleringsprogram	2010-01-01	2014-12-31
Tillgång till och upprustning av toaletter	2010-01-01	2014-12-31
Säkerhetsbesiktningar av gravstenar	2014-01-01	2014-12-31
Tillgänglighetsanpassa kartor och annat infomaterial	2014-01-01	2014-12-31
Översyn av väghinder	2014-01-01	2014-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämnden ska ha ett systematiskt och aktivt kvalitetsarbete med tydliga processer och uppföljningsbara resultat.

Kyrkogårdsnämnden ska erbjuda god service samt stor valfrihet i utbudet av tjänster. Detta görs bland annat genom uppföljning av kundundersökningar och ett ökat och mer varierat utbud av gravplatser och gravskick vid stadens begravningsplatser.

En översyn av interna kvalitets- och arbetsprocesser fortsätter. Syftet är att öka kundfokus, och undvika avvikelser.

Planering för ökad tillgänglighet sker via skyltning, anpassningar av den fysiska miljön, stadens hemsida på nätet, fortsatt utveckling av tjänsten "hittagraven" samt nya IT-lösningar för val av utbud och tjänster.

Efterfrågan av nya gravskick och gravplatser tillmötesgås med nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser samt fortsatt planering för en ny begravningsplats vid Järva friområde. Under 2014 ska ett gravskick för spridning av aska med hjälp av vatten anläggas vid Sandsborgskyrkogården.

Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande av kunder och besökare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Nämnden tillhandahåller begravningsplatser och ceremonilokaler som ska svara upp mot den

enskildes behov. Det innebär att en mångfald av gravskick och ceremonier ska kunna inrymmas utifrån tillhörighet till olika trossamfund eller utifrån andra önskemål. Begränsningar finns vid vissa begravningsplatser av utrymmesskäl. Utformningen av gravvårdar kan också begränsas utifrån kulturhistoriska aspekter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kyrkogårdsnämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden säkerställa att en ny begravningsplats vid Norra Järva etableras	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser ska erbjuda valfrihet och mångfald

Beskrivning

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religiös eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder mm. Så långt det är fysiskt möjligt anpassas stadens kapell till ceremonier enligt olika trosinriktningar och så kallade borgerliga förrättningar. Genom ett statligt reglerat clearingsystem har stockholmare även möjlighet att gravsättas på andra platser i Sverige. På samma sätt har även icke stockholmare möjlighet att gravsättas på stadens begravningsplatser.

Enligt begravningslagen 2 kap 2§ skall begravningshuvudmannen tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund. Exempel på grupper som förvaltningen utvecklat olika former för gravsättning för är muslimer, romerska katoliker, bahaier, mandéer, hinduer, sikher samt grekisk- och ryskortodoxa trosbekännare liksom buddhister. Nämnden har också en god dialog med Judiska församlingen i Stockholm som bedriver enskild begravningsverksamhet.

Nämnden tillhandahåller också ett stort utbud av olika typer av planteringsavtal och gravskötsel. Under 2014 förbättras valfriheten och utbudet ytterligare. Bromma kyrkogård byggs ut med nya kistgravar, urngravar, askgravplatser och askgravlund. Vid Sandsborgskyrkogården färdigställs en askgravlund med möjlighet till spridning av aska med hjälp av vatten. Denna nya form av gravsättning kan på sikt komma att anläggas på ytterligare begravningsplatser om efterfrågan finns. På Järvafältet fortsätter arbetet med att planera en ny begravningsplats. Vid Räcksta begravningsplats utreds möjligheten till fler kistgravar. På Skogskyrkogården planeras för fler askgravplatser.

Strandkyrkogården har en mycket stor potential men används i liten utsträckning. Förvaltningen har i uppdrag att föreslå åtgärder för att öka begravningsplatsens nyttjande.

Förväntat resultat

Ökat utbud av tjänster och ökad mångfald i serviceutbudet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Alla medarbetare ska aktivt bidra till att skapa en attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro. Utifrån de mål som beskrivs i nämndens Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015, fortsätter de aktiviteter som ännu inte är helt eller bara delvis genomförda.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	95 st	5100	År
Aktivt Medskapandeindex	80	80	År
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	År
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	70 %	80 %	År
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	85 %	92 %	År
Sjukfrånvaro	3,9 %	4,4 %	Tertial

Nämndmål:

Kyrkogårdsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Alla medarbetare ska bidra till att skapa en attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro. Jämställdhets- och mångfaldsfrågor ska fortsatt ha hög prioritet. Medarbetare och chefer erbjuds kompetensutveckling.

Nämnden erbjuder 95 skolungdomar sommarjobb. Det ska undersökas hur feriearbetande skolungdomar ska tas emot även på höstlovet. Antalet sommarjobb begränsas av tillgången till personalutrymmen och handledarresurser.

Förväntat resultat

En attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Nämndmål:

Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande av kunder och besökare.

Beskrivning

Kompetensutvecklingsinsatser genomförs under året, bland annat utbildningsinsatser riktade till krematorietekniker, kapellvärdar och kyrkogårdarbetare. En fortsättning av tidigare års

seminarieprogram kring religiösa och kulturella sedvänjor vid begravningar planeras. Arbetsmiljön förbättras med hjälp av ombyggnader av personallokaler. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och ska följas upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Förvaltningen har anslutit sig till SKKF:s riktlinjer för krematorieverksamheten.

En dialog och uppföljning sker inom varje avdelning kring medarbetarnas kompetensutvecklingsplaner. Chefsutveckling ska under 2014 bland annat handla om utbildning i arbetsrätt, jämställdhets- och mångfaldsfrågor samt rehabiliteringsfrågor. Alla anställda kommer under våren ges möjlighet att besöka de nya anläggningar som tas i bruk såsom nya krematoriet på Skogskyrkogården, nya kylhuset på Norra Begravningsplatsen samt utbyggnaden på Bromma kyrkogård.

Förväntat resultat

Nöjda och kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som upplever att arbetsplatsen präglas av ett etiskt förhållningssätt	97 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetensutvecklingsprogram religiös och kulturell mångfald	2012-01-01	2013-12-31
Utbildning av chefer i arbetsrätt.	2014-01-01	2014-12-31
Utbildning av chefer i jämställdhets- och mångfaldsfrågor	2014-01-01	2014-12-31
Utbildning av chefer i rehabprocessen	2014-01-01	2014-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Nämndens verksamhet ska präglas av hög effektivitet. Begravningsavgiften är fortsatt den lägsta i landet (6,5 öre).

Riksdagen har beslutat om en gemensam begravningsavgift för de kyrkliga huvudmännen från år 2016 med tillämpning från år 2017. Avgiften skulle utifrån dagens förutsättningar vara 24 öre i hela landet, undantaget Stockholm och Tranås kommuner. Regeringen utreder hur de kommunala huvudmännen ska kunna ingå i systemet. I så fall skulle avgiften minska till 22 öre då Stockholm i mycket hög grad skulle bli bidragsgivare till utjämnningssystemet.

För att kunna upprätthålla servicen i verksamheten blir det ekonomiska utrymmet för underhållsinsatser vid våra anläggningar ytterst begränsat under 2014. Nämndens kapitalkostnader ökar i och med stora investeringar i ett nytt krematorium vid Skogskyrkogården, ett nytt kylhus vid Norra begravningsplatsen samt en utbyggnad vid Bromma kyrkogård.

Stadens gemensamma IT-service, e-arkiv och ekonomihantering ska ge effektivare administration liksom införandet av e-tjänster. Sänkt sjukfrånvaro, energieffektiviseringar, lokaleffektiviseringar och minskad administration ska frigöra resurser till kärnverksamheten. Under 2014 beräknas dock de administrativa kostnaderna öka i och med anslutning till stadens e-arkiv samt ökade kostnader för IT.

Förvaltningen ingår i det så kallade "nyckeltalsprojektet" där kyrkogårdsförvaltningar över hela landet mäter driftskostnader i proportion till skötselytor, antal invånare mm. Nyckeltalsprojektet visar att Stockholm har en effektiv förvaltning, delvis på grund av strukturella faktorer som storlek, val av begängelseskick mm. Förvaltningen ingår även i nätverk med kyrkogårdsförvaltningar i Stockholmsregionen där effektivitetsmått och kostnadsbilder diskuteras.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamhet ska präglas av god budgethållning

Beskrivning

Samtliga enhetschefer gör budgetuppföljningar med avdelningschefen. Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus är på kostnader för underhållsåtgärder samt uppföljning av investeringsbudgeten.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Driftbudget	Budget 2014
Kostnader	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab	5,8
Begravnings- och serviceavdelningen	79,1
Tekniska avdelningen	37,6
Administrativa avdelningen	26,9
Kapitaltjänstkostnader	23,7
Summa kostnader	173,1
Intäkter	
Avgifter	14,0
Fonduttag	8,6
Övrigt	11,0
Summa intäkter	33,6
Netto	139,5

Pris- och löneökningar ska inrymmas inom budgetram. 7 mnkr av driftbudgeten avsätts till underhållsåtgärder på våra egna begravningsplatser. Därutöver kommer underhållsåtgärder att vidtas på innerstadskyrkogårdarna som förvaltas av Svenska Kyrkan för 1 mnkr.

Åtskilliga trädvårdsinsatser genomförs; bland annat föryngras tallbeståndet på Skogskyrkogården. Återplanteringar efter trädfällningar på grund av almsjukan genomförs. Underhållsinsatser av murar är angelägna; under 2014 planeras för murarbeten i första hand vid Sandsborgskyrkogården.

Tillgänglighetsåtgärder görs i samarbete med nämndens råd för funktionshindersfrågor. Förvaltningen följer den plan som tagits fram i samverkan med rådet. Under 2014 sker bl a en satsning på upprustning av toaletter, fler parkbänkar, målning av trappnosar och översyn av väghinder. Även kart- och informationsmaterial ska ses över ur tillgänglighetssynpunkt.

En ny transportöverenskommelse med begravningsentreprenörerna ska förhandlas fram att gälla under 2014.

Ersättning till församlingar som förvaltar allmänna och enskilda begravningsplatser

I Stockholm finns det 13 församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser utan att vara huvudman för begravningsverksamheten. Huvudmannen Stockholms kyrkogårdsnämnd får enligt begravningslagen lämna ett skäligt bidrag till driften till den församling som är innehavare och vill behålla förvaltningen av sin begravningsplats. Huvudmannens anslag till församlingarna utgår från de kostnader församlingarna har för att förvalta sina

begravningsplatser/kyrkogårdar. I detta ingår också underhåll av kulturhistoriska värden. Nämnden ger de 13 av stadens församlingar som förvaltar allmän begravningsplats ersättning enligt två huvudprinciper:

- ersättning via clearingsystemet för de uppgifter som utförs i direkt samband med begravning, d v s upplåtelse av gravplats och gravsättning.
- ersättning för kostnader för att fullgöra myndighetsuppgifter, skötsel av begravningsplatsens allmänna ytor, tillsyn av gravanordningar och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla gravanläggningar.

Nämnden ger år 2014 de 13 av stadens församlingar som förvaltar allmän begravningsplats oförändrad ersättning med totalt 9,0 Mkr. Förvaltningen har utvärderat hur nuvarande bidragsgivning fungerar. Församlingarna skall fortsättningsvis tydligare redovisa hur medlen används för att bidrag skall utgå kommande år.

Församling	2014
Rörligt bidrag motsvarande clearing	500
Extra anslag (trädvård, handikappanpassning etc.)	1670
Adolf Fredriks församling	518
Domkyrkoförsamlingen	394
Engelbrekts församling	247
Farsta församling	289
Gustav Vasa församling	1032
Hedvig Eleonora församling	262
Hägerstens församling	727
Högalids församling	637
Katarina församling	618
Kungsholms församling	418
Maria Magdalena församling	422
S:t Görans församling	628
S:t Johannes församling	638
Totalt	9000

Investeringar

Investering	Budget 2014
Järva begravningsplats	10
Askgravplatser	6
Maskiner	2,5
Bevattning Norra Begravn.pl samt Skogskyrkogården	0,5
Bromma utbyggnad	1
Summa	20

Under 2014 fortsätter planeringen för en ny begravningsplats på Järvafältet. Inför framtagande av detaljplanen görs en fördjupad miljökonsekvensutredning, noggrannare studier av byggnads- och anläggningsutformningar, av infrastrukturlösningar och tillgänglighetsanpassningar. En noggrannare kostnadskalkyl tas fram inför vidare beslut. I och med att Järvaprojektet försenats blir behovet av kistgravar alltmer akut i nordvästra Stockholm. Därför fortsätter utredningen av nya kistgravkvarter vid Råcksta begravningsplats.. Därutöver används investeringsmedel för nyanläggningar av askgravlund/spridning av aska med hjälp av vatten vid Sandsborgskyrkogården, bevattningsanläggningen vid Norra begravningsplatsen samt kvarstående kostnader vid utbyggnaden av Bromma kyrkogård.

Påbörjade investeringar för utbyggnad av handikapptoaletter vid Norra begravningsplatsen samt vid Råcksta begravningsplats inryms inte i befintlig investeringsbudget varför 2,5 mnkr söks ur kommunstyrelsens medel för tillgänglighetsinvesteringar för att kunna genomföra dessa projekt under 2014.

Omslutningsförändringar

Nämnden begär en omslutningsförändring med 5,1 mnkr.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Stockholm har Sveriges lägsta begravningsavgift. En genomlysning av effektiviteten sker via "nyckeltalsprojektet" i samverkan med andra kyrkogårdsförvaltningar i landet. Större delen av administrationen har flyttat till mindre, effektivare lokaler. Övergång till e-arkiv och ny IT-prislista kommer dock att öka de administrativa kostnaderna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna	10,2 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	1 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Nämndens resursutnyttjande ska präglas av hög effektivitet.

Beskrivning

Begravningsavgiften sänktes 2012 till 6,5 öre och är lägst i landet. Kostnadsjämförelser med andra begravningshuvudmän sker inom ett nyckeltalsprojekt som administrerats ursprungligen av Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i Alnarp. Arbetsprocesser kring upphandling av varor och tjänster kommer att kvalitetssäkras. Inom egenregiverksamheten prövas vid varje uppkommen vakans om nyrekrytering av personal behöver ske eller ej.

Förväntat resultat

Fortsatt låg begravningsavgift och effektivt resursutnyttjande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomgång av rutiner för behandling av gravstensansökningar	2014-01-01	2014-12-31

Övriga frågor

Stockholms kyrkogårdsförvaltning är medlem i Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF). Förbundets rikskonferens genomförs 19-20 maj i Jönköping med deltagande för såväl förtroendevalda som tjänstemän från Stockholm.

Den 2-3 september genomför Föreningen Sveriges kyrkogårdschefer (FSK) och Svenska kyrkans arbetsgivareorganisation (SKAO) sin årliga konferens kring begravningsverksamheten. Denna gång i Umeå med deltagande för såväl förtroendevalda som tjänstemän från Stockholm.

Som förvaltare av världsarvet Skogskyrkogården deltar förvaltningen vid såväl den svenska världsarvskonferensen i Vitlycke museum (världsarvet Tanum) 15-16 september som vid den

nordiska konferensen i Roskilde, Danmark 18-19 september.

Nämnden är också medlem i den europeiska kyrkogårdsorganisationen ASCE som under hösten 2014 kommer att ha sitt årliga möte i Barcelona, Spanien, med deltagande från Stockholm. Datum är ännu ej fastställt för mötet.

Råcksta begravningsplats invigdes den 7 juni 1964 av dåvarande borgarrådet Helge Berglund. Anläggningen fyller 50 år under 2014 vilket kommer att uppmärksammas i någon form.

Bilagor:

1. Aktivitetsplan för upphandling och konkurrens.
2. Risk- och väsentlighetsanalys – indikatorer
3. Risk- och väsentlighetsanalys – processer
4. Internkontrollplan
5. Plan för jämställdhet och mångfald 2013-2015